

OPPIMATERIAALEJA

PUHEENVUOROJA 91

RAPORTTEJA

TUTKIMUKSIA

Kari Salonen, Johanna Berg & Pia Ahonen

OPETTAJUUS SILLANRAKENTAJANA

Ylemmän ammattikorkeakoulutuksen ja
TKI-toiminnan integraatio sosiaali- ja
terveysalalla

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPPIMATERIAALEJA

PUHEENVUOROJA 91

RAPORTTEJA

TUTKIMUKSIA

Kari Salonen, Johanna Berg & Pia Ahonen

OPETTAJUUS SILLANRAKENTAJANA

Ylemmän ammattikorkeakoulutuksen ja
TKI-toiminnan integraatio sosiaali- ja
terveysalalla

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN
PUHEENVUOROJA 91

Turun ammattikorkeakoulu
Turku 2015

ISBN 978-952-216-580-0 (painettu)

ISSN 1457-7941 (painettu)

Painopaikka: Suomen Yliopistopaino – Juvenes Print Oy, Tampere 2015

ISBN 978-952-216-581-7 (pdf)

ISSN 1459-7756 (elektroninen)

Jakelu: <http://loki.turkuamk.fi>

SISÄLTÖ

I	LUKIJALLE	4
2	YLEMMÄN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINNON TUTKIMUS-, KEHITYS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN KEHITTÄMINEN	6
2.1	Hankkeen lähtökohta	6
2.2	YAMK-opettajuus sillanrakentaja	7
3	TYÖPAJATYÖSKENTELY TURUSSA 9.2.2015	10
3.1	Työpajan valmistelu ja osallistujat	10
3.2	Tehtävänanto	12
3.3	Työskentelyn toteuttamisen kuvaus	13
4	TYÖPAJAN TULOKSET	18
4.1	YAMK-opettajuuden tulevaisuuskuva	18
4.2	YAMK-opetus ja TKI-toiminta tulevaisuudessa	20
5	YHTEENVETO	22
6	TYÖPAJATYÖSKENTELYN ARVIOINTI	26
	LÄHTEET	28
	LIITE 1 – Kutsu työpajatyöskentelyyn 12.12.2014	29
	LIITE 2 – Tehtäväksianto 9.2.2015	32
	LIITE 3 – Työpajan kysymykset 1–4 kuvauslistoina (24 kpl)	35

I LUKIJALLE

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto, YAMK-tutkinto, on 300 opintopisteen ammatillinen korkeakoulututkinto, joka muodostuu perustutkinnosta (210–240 opintopistettä) ja ylemmästä tutkinnosta (60–90 opintopistettä). Näiden kahden tutkinnon välissä opiskelijan on oltava tutkintoa vastaavissa tehtävissä työelämässä vähintään kolme vuotta.

Tässä raportissa kuvataan työpajatyöskentelyä, jonka keskiössä olivat ylemmän ammattikorkeakoulun opettajuus ja ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehitys- ja innovaatio (TKI) -toiminta. Työpaja toteutettiin monialaisena Turun ammattikorkeakoulun Terveys ja hyvinvointi - tulosalueella vuosina 2014–2015. Se on osa *YAMK-koulutus vahvaksi TKI-vaikuttajaksi* -hankkeen neljättä työpakettia *YAMK opettajuus sillanrakentajana*.

Koko hanketta koordinoi Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK). Turun ammattikorkeakoulun lisäksi hankkeessa olivat mukana Oulun ja Vaasan ammattikorkeakoulu sekä Arcada- ja Savonia-ammattikorkeakoulu, jotka keräsivät kukin tahoillaan saman sisältöisen aineiston omissa työpajoissaan vuoden 2015 keväällä.

Tällä julkaisulla on kolme tehtävää. Ensimmäkin tehtävänä on profiloida ammattikorkeakoulujen ylempiä tutkintoja ja niiden suhdetta työelämälähtöiseen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan. Konkreettisena tehtävänä on selkeyttää eri yhteistyömuotoja ja niiden sisältöjä ammattikorkeakoulujen ja työelämän välillä.

Toiseksi tehtävänä on terävöittää uudenlaisen, tulevaisuusorientoituneen opettajuuden tärkeyttä ja ammatillista osaamista osana ammattikorkeakoulujen uudistuvaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Tämän TKI-toiminnan toteuttamisessa työelämällä on tärkeä osuus, ja sen rooli tulee jo lähi-tulevaisuudessa vahvistumaan.

Kolmantena tehtävänä on tehdä näkyväksi Turun ammattikorkeakoulun sisällä ja rajapinnoilla tapahtuva käytännön yhteistyö, jonka keskiössä ovat uudenlainen opettajuus, oppiminen ja työelämä. Tässä raportissa tätä yhteistyötä edustaa työpaja yhtenä työskentelytapana monien muiden yhteistyötapojen lisäksi.

Kirjoittajat kiittävät lämpimästi kaikkia työpajan valmisteluun ja työskentelyyn osallistuneita henkilöitä ja heidän taustaorganisaatioitaan. Ilman heidän asiantuntijuuttaan, aktiivisuuttaan ja innovatiivisuuttaan työpajan toteuttaminen ei olisi ollut mahdollista.

Turussa elokuussa 2015

Kari Salonen

YTT, FM, yliopettaja
Turun ammattikorkeakoulu

Johanna Berg

TtT, tuntiopettaja
Turun ammattikorkeakoulu

Pia Ahonen

TtT, koulutus- ja tutkimuspäällikkö
Turun ammattikorkeakoulu

2 YLEMMÄN AMMATTIKORKEA-KOULUTUTKINNON TUTKIMUS-, KEHITYS- JA INNOVAATIO-TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

2.1 HANKKEEN LÄHTÖKOHTA

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa hankkeessa *YAMK-koulutus vahvaksi TKI-vaikuttajaksi* koordinoijana toimii Hämeen ammattikorkeakoulu. Hanke on ammattikorkeakoulujen yhteinen, ja sitä on valmistellut Arene ry:n ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kehittämisen työryhmän jäsenet.

Hankkeen tarkoituksena on uudistaa YAMK-toimintoja niin, että ammattikorkeakoulujen TKI-työn vaikuttavuus vahvistuisi huomattavasti nykyisestä. Tarkoituksena on myös valtakunnallisesti profiloida ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon TKI-toimintaa. (Salminen & Varjonen 2013.) Hankkeessa kytketään yhteen YAMK-koulutuksen ja TKI-toiminnan kehittäminen siten, että keskiössä ovat tiedon ja osaamisen siirron vahvistaminen, kehittäminen ja uudistaminen eri korkeakoulujen ja työelämän välillä (Salminen & Varjonen 2013; Hämeen ammattikorkeakoulu 2015).

Hanke vastaa osaltaan muuttuneen työelämän tarpeisiin. Sillä tuetaan ammattikorkeakoulujen ja työelämän verkostoitumista ja lisätään työelämäinnovaatioiden monialaisuutta. Lisäksi hanke lähentää opetustyötä työelämään ja tukee näin yhteisen tiedon kehittämistä (Salminen & Varjonen 2013).

Hanke jakaantuu neljään työpakettiin (TP1–TP4). Kukin osallistuva ammattikorkeakoulu on valinnut yhden työpaketin, jossa se toimii käytännön toteuttajana. Työpaketin toteuttajat järjestäytyvät ja jakavat vastuuta tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi jokaisella työpaketilla on vastuuhenkilön. Koordinoiva ammattikorkeakoulu kokoaa työpakettien vastuulliset henkilöt säännöllisesti

yhteen ja järjestää mahdollisuudet avoimeen kehittämistyöhön. Hankkeella on myös ohjausryhmä, johon on kutsuttu elinkeinoelämän ja rahoittajien edustajia. (Salminen & Varjonen 2013; Hämeen ammattikorkeakoulu 2015.)

Työpakettien teemat ovat: (Hämeen ammattikorkeakoulu 2015)

1. Työelämää uudistavat ja TKI-toimintaa edistävät oppimisympäristöt
2. Työelämän uudistaminen monialaisella kehittämisosaamisella
3. Moninaisuusosaaminen tulevaisuuden työyhteisöjen johtamisen työkaluna
4. YAMK-opettajuus sillanrakentajana.

Neljännessä teemassa, joka on Turun ammattikorkeakoulun vastuulla, toimii opettaja sillanrakentajana ja opiskelija innovaattorina verkostoyhteistyössä työelämän asiantuntijoiden kanssa. Näiden toimijoiden roolien konseptointi ja vastuunjaon selkiyttäminen innovaatioprosessien eri vaiheissa on edellytys hyvien käytäntöjen kehittämiseksi. (Ahonen ym. 2015.)

2.2 YAMK-OPETTAJUUS SILLANRAKENTAJA

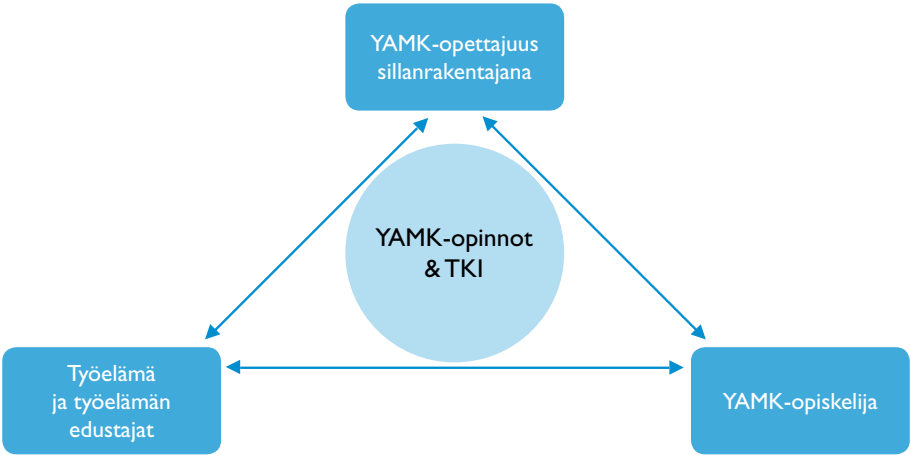
YAMK-opettajuus sillanrakentajana -työpaketti jakautuu neljään teemaan, jotka ovat (1) tiimiopettajuus, (2) opintojen projektimainen toteutus, (3) kolmikantamalli ja mentorointimalli sekä (4) YAMK-opettajuus tulevaisuudessa (Hämeen ammattikorkeakoulu 2015).

Tehtävänä on ensinnäkin saada aikaan toimiva tiimiopettajuusmalli, jossa on mukana alumnitoiminta. Mallissa opettajan rooli on yhdistää TKI-ympäristössä opettajuus yhteisopettajuudeksi työelämän asiantuntijoiden kanssa. (Salminen & Varjonen 2013.)

Toiseksi tehtävänä on suunnitella, pilotoida ja evaluoida kaikkien YAMK-opintojen toteutuminen projektiopintoina, jolloin TKI-hanke toimii koko tutkinnon oppimisympäristönä (Ahonen ym. 2015).

Kolmas tehtävä liittyy toiminnan mallittamiseen. Tehtävänä on laajentaa ja edelleen kehittää eri ammattikorkeakouluissa kehitettyjä niin kutsutun kolmikantamallin käyttöä valtakunnallisesti ja evaluoida mallien toimivuutta yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa yksityisellä ja julkisella sektorilla. Mallissa opinnäytetöitä ja muita opintoja on kytketty TKI-oppimisympäristöön. Opettaja toimii työelämäasiantuntijan, opiskelijan ja projektiorganisaation välissä sillanrakentajana, ja opiskelija toimii puolestaan TKI-hankkeen oman osaprojektinsa projektipäällikkönä. (Ahonen ym. 2015.)

Kuviossa 1 kuvataan Opettajuus sillanrakentajana -työpakettin perusasetelma, jossa kolmikantamallin muodostavat YAMK-opiskelija, työelämän edustaja tai edustajat eri yrityksistä ja organisaatioista sekä YAMK-opettaja. Opettajan tehtävänä on toimia opintoja ja työelämää yhdistävässä sillanrakentajan roolissa siten, että TKI-hankkeiden ja YAMK-opintojen integraatio toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla. Kuvio toimii kaikkia työpaketissa 4 mukana olevia ammattikorkeakouluja ohjaavana mallina.

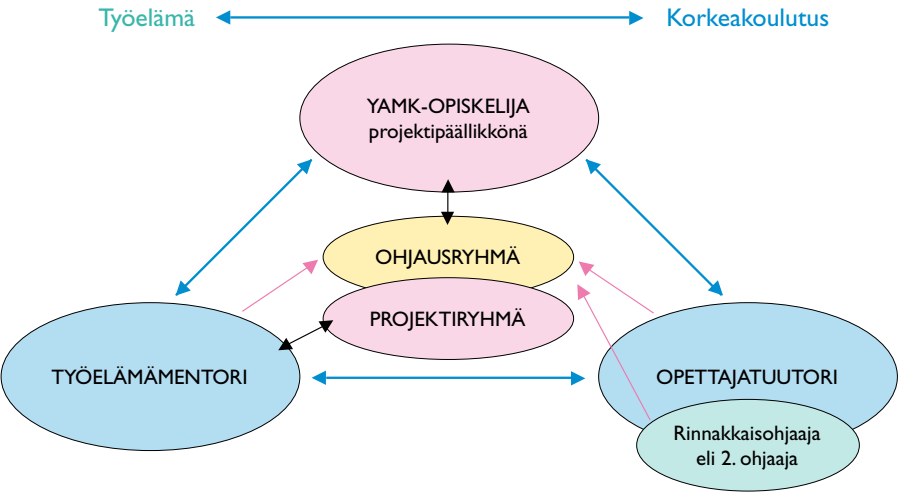
KUVIO 1. Kolmikantamallin perusasetelma (Ahonen 2013).

Turun ammattikorkeakoulun terveysalan toteuttamissa YAMK-ohjelmissa kolmikantamallia on kutsuttu myös mentorointi-kolmikantamalliksi (kuviot 2). Mentorointi-kolmikantamalli on toiminut vuodesta 2005 lähtien YAMK-opintoja ja TKI-integraatiota toteuttavana jäsenyyksenä. Mallissa tavoitellaan tiivistä yhteistyötä opiskelijan, opettajatuutorin ja työelämämentorin välillä koko koulutuksen ajan.

Mallissa opiskelija toimii kehittämisprojektissa projektipäällikkönä. Opettajatuutori ohjaa opinnäytetyötä ja opintojen integroimista koko prosessin ajan osallistuen ohjausryhmän toimintaan. Mentoroinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä työelämässä toimivan asiantuntijan tuen ja ohjauksen antamista. Mentorointisuhde opiskelijan ja mentorin välillä sisältää parhaimmillaan molempia hyödyntävää vastavuoroista ammatillisen osaamisen kokemusten, näkemysten ja tietojen vaihtoa.

Kehittämisprojektille muodostetaan monipuolista työelämän asiantuntijuutta edustava ohjaus- ja projektiryhmä. Ohjausryhmän keskeisenä tehtävänä on tukea opiskelijaa ja projektipäällikköä kehittämisprojektin etenemisessä ja varmistaa kehittämisprojektin laatu (Ahonen & Nurminen 2009).

Mentorointi-kolmikantamalli
Kolmikantaa kuvaava malli eri toimijoiden välisenä suhteena

KUVIO 2. *Mentori-kolmikantamalli terveysalalla (Ahonen & Nurminen 2009).*

Neljäs tehtävä, jota myös tämä yhteenvetoraportti käsittelee tarkemmin, liittyy tulevaisuuden opettajuuteen silloin, kun oppimis- ja työskentely-ympäristöinä ovat työelämä ja TKI-projektit. Tässä opettajuus sisältää uudenlaista osaamista toimia tutkinnon yhdistäjänä eli sillanrakentajana työelämän, opiskelijan ja tutkinto-ohjelman välillä.

3 TYÖPAJATYÖSKENTELY TURUSSA 9.2.2015

3.1 TYÖPAJAN VALMISTELU JA OSALLISTUJAT

Vuoden 2014 syksyllä työpaketti neljässä (TP4) mukana olleet ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opettajat alkoivat suunnitella tulevaisuuden opettajuuteen keskittyvää työpajaa. Tehtävänä oli kerätä työelämän edustajat, opiskelijat ja tutkinnoista vastuulliset opettajat ideoimaan ja jalostamaan ajatuksia siitä, minkälainen on tulevaisuuden ylempi ammattikorkeakoulututkinto silloin, kun tarkastelun keskiössä ovat opettajuus ja TKI-toiminta eli tutkiminen, kehittäminen ja innovaatiot.

Työpajan käytännön toteuttamisen ohjeet, tehtävänanto ja menetelmän käyttö tulivat Savonia-ammattikorkeakoululta sillä periaatteella, että kukin osallistuva ammattikorkeakoulu sai toteuttaa työpajaa sille parhaiten sopivalla tavalla ja osallistujakokoonpanolla. Yhteistä kaikille oli etukäteen sovitut kaksi teemaa sekä niin kutsutun jauhinmenetelmän käyttö näkemysten jalostamisessa yhdessä tuotetuiksi, yksilöidyiksi vastauksiksi.

Työskentelyn ohjeita ja menetelmän käyttöä tarkennettiin loppuvuodesta 2014, minkä perustella Turun ammattikorkeakoulussa päädyttiin tarkkaan tehtävänantoon (liite 2). Työpajan vetäjät muokkasivat hieman menetelmää, mutta sen keskeiset tunnusmerkit olivat kaikille yhteneväiset (Rosberg & Laakso 2012).

Jauhinmenetelmän¹ perusidea on koota induktiivista ajattelutapaa noudattaen ryhmissä paperille kirjoitetuista ajatuksista yleisemmän tason yhteenveto, jossa osallistujien näkemykset jalostuvat työskentelyn myötä käsitteiksi ja laajemmiksi ajattelukokonaisuuksiksi. Ideoiden auki kirjoittamisen lisäksi menetelmään sisältyy ryhmäläisten ajatusten vaihto, ryhmissä tehtävä yhteenveto ja pisteytys priorisointiperiaatteella. Näin työpajassa tehtävänannon puitteis-

sa syntyvä tieto jalostuu syklisesti, kumulatiivisesti ja yhteistoiminnallisesti ryhmän osallistujien näkemyksiä ja kokemuksia hyödyntämällä. (Rosberg & Laakso 2012.)

Kutsut työpajatyöskentelyyn lähetettiin vuoden 2014 joulukuussa yli 60 asiantuntijalle, jotka olivat työelämän edustajia, opiskelijoita ja ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa työskenteleviä opettajia (liite 1). Kutsu uusittiin vuoden 2015 tammikuussa. Kaikille työskentelyyn kutsutuille oli ker-
tynyt kokemusta vuosien ajalta YAMK-tutkinnosta, TKI-toiminnasta ja opet-
tajuudesta. Kutsutut olivat hankkeen vetäjille tuttuja pääasiassa työelämäkon-
taktien ja opiskelun kautta.

Määräaikaan mennessä työskentelyyn ilmoittautui 24 henkilöä². Lisäksi työ-
pajan työskentelyä ohjasi kaksi vetäjää.

Työpajaan 9.2.2015 osallistujat:

Sairaanhoitopiiri (TYKS)	3
Järjestöt	4
Yritys (varhaiskasvatus)	1
Kunta (sivistystoimi)	1
Valtio (RISE)	2
YAMK-opiskelijat (sote)	6
AMK-asiantuntija	1
YAMK-opettajat	6
Vetäjät (Turun AMK)	2
<i>Yhteensä</i>	<i>26 asiantuntijaa</i>

-
1. Tarkemmin erilaisia fasilitointimenetelmiä kuvaavat esimerkiksi Kantojärvi (2012), Nummi (2013) sekä Harvey ja Kitson (2015).
  2. Osallistujat ovat esimerkkinä Turun ammattikorkeakoulun työpajasta (6 henkilöä/ryhmä/4 ryh-
mää). Menetelmän käytössä ei ole määritelty tarkkoja ryhmäkokoja ja osallistujamääriä, joskin suo-
situksena on 8–20 henkilöä. Osallistujien määrä vaihtelee myös niin kutsutun karkean jauhimen ja
hienon jauhimen käytössä. (Roseberg & Laakso 2012.)

Osallistujat tulivat Varsinais-Suomen kuntien, valtion, sairaanhoitopiiriin, järjestöjen, yrityksen ja Turun ammattikorkeakoulun eri tehtävistä. Tehtävä- ja virkanimikkeinä olivat muun muassa osastonhoitaja, aluetyöntekijä, ohjaaja, päällikkö, hallintoylihoitaja, erityisasiantuntija, lehtori ja yliopettaja.

Yhteenvedon voidaan todeta, että osallistujien työtehtävät kattoivat laajasti sen ammatillisen kentän, johon sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan ylemmän ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat voivat rekrytoitua tai ovat tutkinnon suorittamisen jälkeen rekrytoituneet. Kaikilla osallistujilla oli työtehtävissään selvä vastuualue, ja useimmat toimivat johtotehtävissä tai vaativissa asiantuntijatehtävissä.

3.2 TEHTÄVÄNANTO

Työpajatyöskentelyssä oli tarkoitus hyödyntää edellä esitetyn kolmikantamallin jakoa. Työpajassa haettiin ryhmissä ”jauhimella” yhteisiä vastauksia tulevaisuuden opettajuutta koskeviin kysymyksiin. Vastaukset rakentuivat kahden teeman ympärille, joista ensimmäinen käsitteli tulevaisuuden YAMK-opettajuutta ja toinen TKI-toimintaa. Teemat olivat seuraavat (liite 2):

1. *Millaista YAMK-koulutuksen tulisi tulevaisuudessa olla?* Näkökulmina olivat opettajuus, koulutus, opiskelu ja työelämä. Teema oli jaettu kahteen alakysymykseen: Millainen YAMK-koulutus on tulevaisuudessa ja millaista osaamista YAMK-opettaja tarvitsee tulevaisuudessa?
2. *Miten ammattikorkeakoulun työelämää palveleva tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta tulisi tulevaisuudessa kytkeä osaksi opiskelua ja opettajuutta?* Teema oli jaettu kahteen alakysymykseen: Miten TKI-toiminnan tulisi näkyä YAMK-opetuksessa tulevaisuudessa ja millaisia valmiuksia TKI-toiminta vaatii YAMK-opettajalta tulevaisuudessa?

3.3 TYÖSKENTELYN TOTEUTTAMISEN KUVAUS

Tämän raportin liitteenä (liite 2) olevat työpajan ohjeistus ja tehtävänanto kuvaavat työskentelyn parituntisen kulun pääpiirteissään. Tilana toimi noin 40 opiskelijalle tarkoitettu valoisa luokka, jossa yhdellä seinällä on lähes seinän pituinen valkoinen taulu. Työskentelyvälineinä olivat A4-paperit, fläppipaperit, tussit ja teipit.

Työskentelyn käynnistettiin lyhyellä esittelykierroksella, jolloin kukin osallistuja kertoi oman taustaorganisaationsa ja työtehtävänsä. Tämän jälkeen työpajan kaksi vetäjää jakoivat osallistujat neljään saman suuruiseen ryhmään eli pöytäkuntaan. Kaikissa pöytäkunnissa oli kuusi jäsentä. Kukin pöytäkunnan jäsen sain lomakkeen, jossa oli yksi etukäteen kirjoitettu kysymys tehtävänannon mukaisesti. Kysymyksiä oli neljä. Jokainen sai aikaa viisi minuuttia vastata annettuun kysymykseen.

Tämän jälkeen lomakkeet laitettiin pöytäkunnittain myötöpäivään kiertoon niin, että jokainen pöytäkunnan jäsen täydensi omilla näkemyksillään ja ideoillaan edellisen lomaketta. Näin kukin lomake sisälsi yhden pöytäkunnan kuuden osallistujan näkemykset tehtävänannon mukaisesta kysymyksestä. Vaihe kesti 10 minuuttia.

KUVA 1. Työpajatyöskentely aloitettiin pöytäkunnittain. Kuva: Kari Salonen.

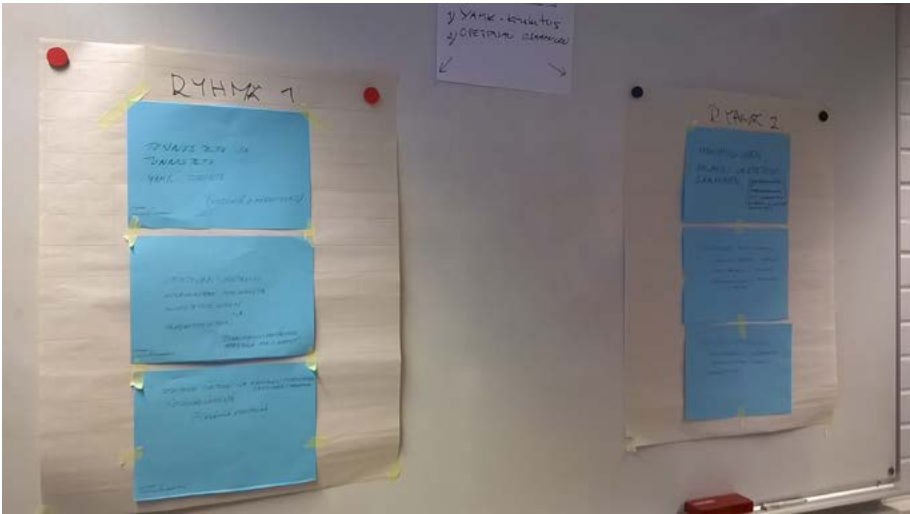
KUVA 2. *Pöytäkunnat jalostavat osallistujien ideoita. Kuva: Kari Salonen.*

Seuraavaksi ryhmät 1–2 ja 3–4 vaihtoivat täytetyt lomakkeet keskenään kymmeneksi minuutiksi ja täydensivät niitä omilla näkemyksillään. Täydentämisen jälkeen lomakkeet palautettiin takaisin alkuperäisiin pöytäkuntiin. Tämän jälkeen kukin pöytäkunta valitsi kuudesta täytetystä lomakkeesta kolme keskeisintä asiaa paperille lyhyesti kirjoitettuna, jotka yksi pöytäkunnan jäsenistä asetti taululle kaikkien työpajaan osallistujien nähtäväksi. Tiivistettyjä, ryhmien keskeisiksi nostamia asioita tuli yhteensä 12 kappaletta. Priorisointivaihe kesti 10 minuuttia.

Työpajatyöskentely huipentui pisteiden antoon. Jokaisella osallistujalla oli käytössään pisteitä 1–6. Pisteytys tehtiin ryhmien 1–2 ja 3–4 sisällä siten, että ryhmän jäsenet saivat antaa pisteensä priorisointiperiaatteella sille näkemykselle tai asialle, joka oli kaikkein tärkein (6 pistettä) ja vähiten tärkein (1 piste). Koska näkemysten priorisointi oli keskeinen vaihe työpajassa, annettiin sille aikaa 15 minuuttia. Samalla osallistujat silmäilivät muiden pöytäkuntien yhteenvetoja.

KUVA 3. Näkemysten hionta ja priorisointi. Kuva: Kari Salonen.

KUVA 4. Pöytäkuntien 1 ja 2 ”kolme ekaa”. Kuva: Kari Salonen.

Lopuksi yksi pöytäkunnan jäsenistä esitteli oman ryhmänsä ne kolme keskeisintä asiaa kaikille työpajaan osallistuville, jotka parhaiten kuvasivat ylemmän ammattikorkeakoulun opettajuutta ja TKI-toimintaa tulevaisuuden näkökulmasta. Työpajan vetäjät tekivät tämän jälkeen pisteiden yhteenvetolaskennan. Lopuksi käytiin puolen tunnin mittainen yleiskeskustelu yksilöidystä näkemyksistä ja tuloksista.

KUVA 7. *Pöytäkunnan kolmen tärkeimmän idean esittely. Kuva: Kari Salonen.*

Koko työpajatyöskentely rakentui siis yksilölliseen pohdintaan, omien näkemysten vaihtoon, käsitteellistämiseen, priorisointiin ja loppuyhteenvetoon. Näin osallistujat siivilöivät ja kirkastivat omia näkemyksiään lyhyessä ajassa tehtävänannon mukaisesti.

4 TYÖPAJAN TULOKSET

4.1 YAMK-OPETTAJUUDEN TULEVAISUUSKUVA

YAMK-tutkinto ja -koulutus tulevaisuudessa

Työpajan tulosten perusteella YAMK-tutkinto ja opettajuus kietoutuvat tiiviisti yhteen muodostaen integroidun kokonaisuuden. Keskeiset tulokset YAMK-tutkinnosta ja -koulutuksesta tiivistyvät tietoon, osaamiseen, työelämäläheisyyteen, tulevaisuussuuntautuneisuuteen sekä tutkinnon nykyistä parempaan joustavuuteen ja mukautuvuuteen opiskelijoiden ja työelämän tarpeiden mukaan.

YAMK-tutkinnon tulee osallistujien mukaan perustua tutkittuun tietoon ja ammatillisiin käytänteisiin. Tutkintoa ei voi tulevaisuudessa olla ilman vahvaa tutkimuksellista näyttöä. Tämä sisältää laaja-alaisen tietoperustan ja ammatillisen osaamisen. Samalla on huolehdittava siitä, että tutkinto on substanssiltaan riittävän vahva ja ajantasainen. Tällä voidaan osaltaan varmistaa, että tutkinto on tasoa 7 eurooppalaisten tutkintojen viitekehyksessä (Tutkintojen ja muun osaamisen ... 2009; Descriptors defining levels ... 2015).

Vahva substanssiosaamisen ja laaja-alaisuuden lisäksi tutkintoon pitää sisältyä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-osaamista sekä projektiosaamista. Sen on oltava tulevaisuusorientoitunut, toisin sanoen siinä pitää olla tulevaisuutta ennakoivia opetuksellisia sisältöjä. Ammatillisena osaamisena tämä näyttäytyy tulevaisuuden lukutaitona.

Tunnettavuus ja tunnustettavuus ovat YAMK-tutkinnon kannalta tärkeitä tulevaisuudessa. Osallistujien mukaan asiantila ei ole tällä hetkellä paras mahdollinen. Kyse on tutkinnon arvostamisesta ja tasavertaisuudesta suhteessa tiedeyliopistojen tutkintoihin. Tämä edellyttää tulevaisuudessa entistä tiiviimpää yhteistyötä muiden korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa.

Monialaisuus ja monitieteellisyys syntyvät yhteistyön ja verkostojen kautta eri ammattien ja tutkintojen välillä. Samalla rakentuu myös luontevat jatko-opintopolut esimerkiksi tohtoritutkintoihin ja kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin. Osallistujien mukaan nykyisen kaltainen korkeakoulujen duaalimalli voisi säilyä sillä edellytyksellä, että ammattikorkeakoulut ja yliopistot ratkaisivat yhteistyöhön liittyvät haasteet ja esteet.

YAMK -tutkintojen tulee olla joustavia ja opiskelijoille räätälöityjä. Tämä merkitsee opiskelijoiden mukaan ottamista nykyistä enemmän koulutussisältöjen suunnitteluun ja toteutukseen sekä omakohtaiseen vastuunottoon opiskelusta. Yhtä lailla uudet opetusmenetelmät, opintojen ohjauksen tehostaminen ja tukeminen, opiskelijoiden asiantuntijuuden hyödyntäminen sekä uudentyyppisen median käyttö ovat lähitulevaisuuden avainkysymyksiä. Koulutuksen järjestäjätahojen on hyvä miettiä myös opiskelijoiden kanssa heidän työuraansa tutkinnon suorittamisen jälkeen.

YAMK-opettajan osaaminen tulevaisuudessa

YAMK-tutkinnon ja -koulutuksen tulevaisuus on samalla tärkeä osa uudenlaisia, tulevaisuuden YAMK-opettajuutta. Tähän sisältyy kiinteästi myös myöhemmin esitettävä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta osana opettajuutta.

Työpajaan osallistuvat kiteyttivät tulevaisuuden opettajan ammatillisen osaamisen *verkosto-osaamiseen, tulevaisuuden muutososaamiseen sekä ohjaus- ja opetusosaamiseen.*

Osallistajat tarkoittivat verkosto-osaamisella työelämälähtöistä opetusosaamista, korkeakoulujen ja yliopistojen välistä yhteistyötä sekä ylialaista työskentelyä. Käytännön kokemus ja työelämäntuntemus ovat työskentelyssä avainasemassa. Nämä eivät synny eivätkä pysy ajantasaisina ilman työelämäverkostoja. Verkostomaiseen työskentelyyn sisältyvät myös TKI-taidot, opiskelijoiden ja työelämän olemassa olevan osaamis pääoman hyödyntäminen ja näiden integroiminen osaksi opettajuutta.

Näyttää myös siltä, että tulevaisuuden opettajat työskentelisivät nykyistä tiiviimmin erilaisissa työelämä- ja korkeakoululiittoutumissa ja -kokoonpanoissa. Tämä kakki edellyttää vahvaa pedagogista osaamista eli näkemystä ja kokemusta siitä, mitä YAMK-opettajuus on ammatillisuutena ja asiantuntijuutena. Opettajuutena tämä tarkoittaa ”yrittäjämäistä” orientaatiota ja työskentelytapaa.

Verkosto-osaamisen lisäksi muutosjohtajuus on osa uudenlaista YAMK-opettajuutta. Tulevaisuussuuntautunut työskentelyote, strateginen johtaminen, näkemys ammattien tulevaisuudesta ja johtamisosaaminen ovat tärkeitä kompetenssialueita. Muutos edellyttää luovaa ajattelua ja ”kellumista epävarmuusalueilla”, ”on the edge” -asennetta, niin kuin yksi ryhmä tilannetta kuvasi. Muutosjohtaminen sisältää lisäksi tulevaisuuden ennakkointia, omien mukavuusalueiden uudelleenarviointia ja epävarmuuden sietämistä.

Muuttuvaan opettajuuteen sisältyvät kansainvälinen osaaminen ja kielitaito, koska osa toiminta- ja työskentely-ympäristöistä laajenee nykyistä enemmän maan rajojen ulkopuolelle. Nämä ovat pedagogisen osaamisen tunnusmerkkejä. Tätä tullaan tulevaisuudessa täydentämään uudentyyppisen median käytöllä, viestintäratkaisulla ja tietotekniikalla. Yksikään työpajaan osallistuneista ei ollut sitä mieltä, että YAMK-opettajilta ei tulevaisuudessa vaadittaisi pedagogisia opintoja – asia nähtiin aivan päinvastoin.

4.2 YAMK-OPETUS JA TKI-TOIMINTA TULEVAISUUDESSA

TKI-toiminta ja YAMK-opetus tulevaisuudessa

Keskeisin asia, jonka osallistujat nimesivät TKI-toiminnan ja YAMK-opetuksen yhteensovittamisesta tulevaisuudesta, oli vahva työelämälähtöisyys kaikissa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeissa. Tämä edellyttää opettajilta ja koulutuksen järjestäjiltä tiiviitä ja toimivia yhteistyöverkostoja, joiden kautta TKI-toimintaan liittyvät kehittämiskohteet tunnistetaan ja määritellään yhdessä. Kehittämiskohteet voivat olla toimialakohtaisia, mutta tulevaisuudessa ne on syytä nähdä toimialat ylittävinä ja toisiinsa liittyvinä.

TKI-toiminta tulee integroida osaksi YAMK-tutkintojen opintokokonaisuuksia. Keskeisessä asemassa ovat opinnäytetyöt, mikä mahdollistaa pitkäjänteisen yhteistyön eri toimijoiden kanssa. Yhtä lailla tärkeäksi nähtiin integroida muitakin opintokokonaisuuksia ja niiden opetuksellisia sisältöjä opintotehtävineen osaksi TKI-toimintaa.

Kolmas tärkeä asia TKI-toiminnan ja YAMK-opettajan tulevaisuuskuvassa oli YAMK-tutkintojen ammatillisen profiilin kirkastaminen. Kyse on pr-työstä, uudenlaisesta viestinnästä, mutta erityisesti opinnäytetöissä syntyneiden tulosten ja tuotosten hyödyntämistä ja levittämistä. Näin syntyisi selkeäm-

pi kuva YAMK-tutkintojen ja TKI-toiminnan integraatiosta, sen tuottamista hyödyistä työelämälle sekä toimivasta yhteistyöstä eri korkeakoulujen ja työelämähankkeiden välillä.

Osallistujien mukaan TKI-toiminta syntyy siis vahvasta työelämälähtöisyydestä ja yhteistyöstä. Tätä olisi hyödyllistä täydentää myös opettajavaihtoilla, työelämäjaksoilla ja yhteistyön tiivistämisellä eri toimialojen välillä. Mikäli TKI-hankkeet olisivat mahdollisimman laajoja ja kattavia, mahdollistaisi tämä osallistujien mukaan helpommin mainitut seikat.

Osallistujat kiinnittivät huomion riittäviin tutkimisen ja kehittämisen menetelmäopintoihin, projektipäällikkyYTEEN ja onnistuneiden kehittämishankkeiden esittelyn laajemminkin. Myös viestinnälle laitettiin paljon painoarvoa uudenaikaisessa TKI-toiminnassa.

TKI-toiminta ja YAMK-opettajuus tulevaisuudessa

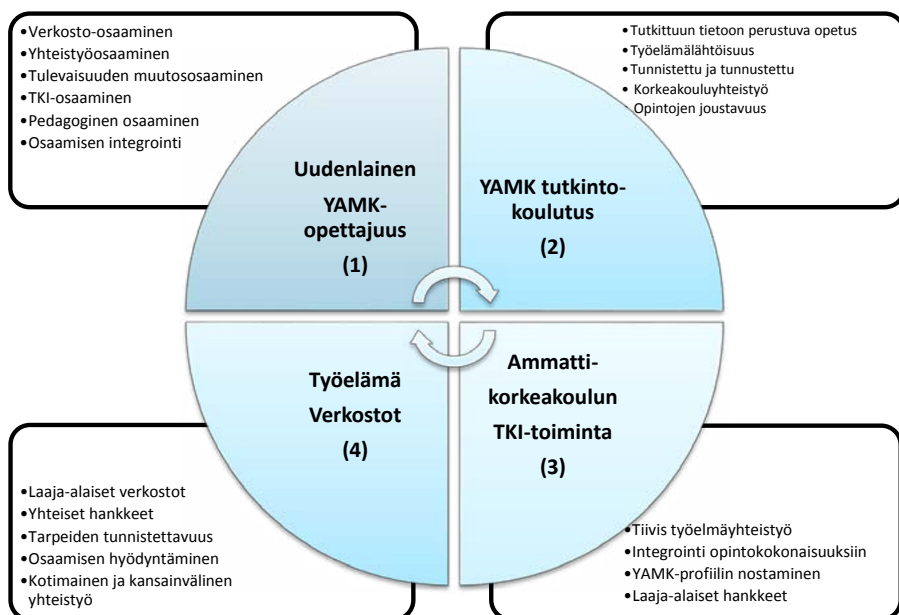
TKI-toiminta ja opettajuus kulkevat tulevaisuudessa käsi kädessä ja sisään rakennettuina. Tämä merkitsee vahvaa pedagogista osaamista, työelämäntuntemusta sekä opiskelijoiden oppimis- ja osaamistarpeiden tunnistamista. Näkemysten perusteella tulevaisuuden YAMK-opettajuuden työnkuva näyttäisi olevan ammatillisesti erittäin vaativa ja korkeatasoista asiantuntijuutta painottava.

Työpajaan osallistujat toivat esille yksiselitteisesti sen asian, että YAMK-opettajilla pitää olla vahva pedagoginen osaaminen, kokemus opettajana toimimisesta, vahva työelämäntuntemus ja toimivat yhteistyöverkostot. Ilman näitä ei ole myöskään YAMK-opettajuutta. Opettajien osaamisalueisiin TKI-toiminnassa luettiin myös atk-osaaminen, kehittämisosaaminen, menetelmäosaaminen, strateginen osaaminen, hyvät ohjaus- ja vuorovaikutustaidot sekä halu oppia uutta. Tulevaisuuden YAMK-opettaja on siis entistä enemmän joustava, opiskelijat tunteva moniosaaja. Tämä edellyttää aktiivista itsensä kehittämistä opettajana sekä oman ammatillisen asiantuntijuuden jatkuvaa päivittämistä ja vahvistamista.

5 YHTEENVETO

Työpajatyöskentelyn tulosten perusteella voidaan yksiselitteisesti nähdä, että YAMK-opettajuuden ja ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan integraatio tulee olemaan vaativaa ja asiantuntijuutta korostavaa ammatillista osaamista. Sillanrakentaminen näiden kahden ulottuvuuden välillä on haastavaa, koska integraatioon tulee kytkeytymään nykyistä enemmän myös YAMK-tutkintojen sisällölliset ratkaisut sekä tiivis työelämä- ja korkeakouluyhteistyö.

Alla olevaan kuvioon on tiivistetty työpajan keskeiset tulokset. Huomionarvoista on se, että integraation osa-alueet YAMK-opettajuus, YAMK-tutkinto ja -koulutus, TKI-toiminta sekä työelämän verkostot ja yhteistyö ovat rinnakkaisia, limittäisiä ja päällekkäisiä. Jokainen osa-alue sisältää siis elementtejä muista osa-alueista. Tämä merkitsee sitä, että yhtä osa-aluetta ei voi nyt eikä tulevaisuudessa irrottaa toisista alueista, vaan niitä tulee aina tarkastella suhteessa toisiinsa. Näin esimerkiksi YAMK-tutkintoja on vaikea kehittää ilman kytkeviä opettajuuteen, TKI-toimintaan tai työelämäverkostoihin.

KUVIO 3. *Työpajatyöskentelyn keskeiset tulokset.*

Yhteenvedonomaaisesti voidaan todeta, että YAMK-opettajuus (1) edellyttää verkostomaista työskentelyä eri kokoonpanoissa. Näitä ovat työelämä, muut korkeakoulut sekä laaja-alainen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta. Työskentely näyttäisi siis suuntautuvan yksittäisestä korkeakoulusta erilaisiin yhteistyöliittoumiin ja koalitioihin. Uudenlainen opettajuus edellyttää muutosjohtajuutta, tulevaisuuden ennakointitaitoa sekä perusteltua näkemystä eri toimijoiden osaamisen, tietotaidon ja kokemuksen hyödyntämisestä. Lisäksi opettajien ammatillisen osaamisen tulee perustua vahvaan pedagogisen johtajuuteen. Tulevaisuuden opettajat ovat moniosaajia ja verkostoissa toimijoita, joilla on kokonaisnäkemys ammattikorkeakoulun opetuksellisesta tehtävästä ja sen TKI-toiminnasta. Tämä asiantuntijuus sisältää myös vahvan työelämä-tuntemuksen.

Toiseksi (2) YAMK-tutkinnon ja -koulutuksen tulee perustua tutkittuun ja käytännössä koeteltuun tietoon. Tämä näkökulma korostaa tutkimustyön merkitystä osana opetusta, mutta yhtä lailla vahvaa työelämän tarpeet tunnistavaa, työelämässä koeteltua ja sitä hyödyntävää tietotaitoa. YAMK-tutkinnoissa nämä ovat toisiaan tukevia osa-alueita.

Työpajaan osallistuneet toivat esille myös huolen YAMK-tutkintojen tunnettavuudesta ja tunnustettavuudesta. Nykyinen huoli kohdistui kahteen seikkaan. Ensinnäkin ammattikorkeakoululuissa suoritettua ylempää tutkintoa ei rinnasteta laajamittaisesti tiedekorkeakouluissa suoritettuihin maisteritutkintoihin. Kyse on tutkintojen statuksesta ja siitä, että YAMK-tutkintojen vaatavuutta ja siinä syntyvää osaamista ei arvosteta riittävästi.

Toinen huoli liittyi jatko-opintokelpoisuuteen Suomen tiedekorkeakouluissa. Yliopistot autonomisina yksikköinä tulkitsevat Bolognan julistusta (1999)³ monin tavoin ja luovat näin esteitä esimerkiksi YAMK-tutkinnon suorittaneen tohtoriopintoihin. Näistä syistä työpajaan osallistuneet painottivat tulevaisuudessa tehtävää ammattikorkeakoulujen ja tiedekorkeakoulujen tiiviimpää yhteistyötä.

Tutkintojen ja koulutuksen tulee olla myös joustavia. Sillä viitattiin ainakin edellä esitettyyn duaalimalliin ja sen tuottamiin opiskeluesteisiin. Räätelöidyt opintokokonaisuudet, yhteistyö YAMK-opinnoissa, uuden median käyttö esimerkiksi verkko-opetuksessa, opiskelijan asiantuntemuksen hyödyntäminen ja työkokemuksen arvostaminen olivat muun muassa asioita, joita ryhmät toivat esille.

Kolmanneksi (3) ammattikorkeakoulujen TKI-toiminta edellyttää vahvaa työelämäyhteyttä, yhteistyötä sen kanssa ja työelämän kehittämistarpeiden tunnistamista. TKI-toiminnan tulee lisäksi integroitua nykyistä selkeämmin osaksi opintojaksoja ja -kokonaisuuksia. Tämä edesauttaisi YAMK-tutkintojen tunnettavuutta ja näkyvyyttä erityisesti työelämää hyödyttävien kehittämishankkeiden kautta. Hankkeet voisivat olla laajoja, toimialat ylittäviä, mutta yhtä lailla pienimuotoisia ja löyhempiä kehittämishankkeita. Opettajien osaamisena tämä edellyttää niin hankeosaamista kuin hyvää työelämäntuntemusta ja laajahkoja yhteistyöverkostoja erilaisten toimijoiden kanssa.

---

3. Bolognan julistus vuonna 1991. Julistuksesta tarkemmin <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/>.

Neljänneksi (4) erittäin tärkeäksi nähtiin jo edellä mainitut laajat työelämäverkostot, niiden tuntemus, kokemus verkostojen toiminnasta ja tätä kautta vahva työelämäntuntemus. Erilaisissa koalitioissa ja liittoutumissa olevaa osaamista tulee hyödyntää nykyistä enemmän siksi, että ammatillista tietotaitoa ja kokemusta on mitä enenevässä määrin löydettävissä ammattikorkeakoulun ulkopuolella opiskelijoista, työpaikoista ja niiden yhteistyökumppaneista. Yhteistyö, verkostomainen työskentely ja kaikenpuolinen synergiaetu koskevat yhtä lailla niin kotimaista kuin rajojemme ulkopuolella tapahtuvaa kansainvälistä toimintaa.

Työpajatyöskentelyn keskeiset tulokset voidaan istuttaa myös raportin alussa esitettyyn kolmikantamalliin. YAMK-opettajuuteen sisältyvät edellä esitetyt verkosto-, yhteistyö-, tulevaisuuden muutos-, TKI- ja pedagoginen osaaminen sekä ammatillisen osaamisen integrointi. Lisäksi opettajuuteen voidaan lukea tutkinto-ohjelmien ja TKI-toiminnan mielekäs yhteensovittaminen. YAMK-opettajuus sillanrakentajana tarkoittaakin tutkinto-ohjelmiin sisältyvien opintosisältöjen ja -tehtävien yhdistämistä osaksi ammattikorkeakoulujen TKI-toimintaa tavalla, joka hyödyttää kolmikannan kaikkia osapuolia.

Kolmikantamallissa YAMK-opiskelija on myös asiantuntijan roolissa. Tämä edellyttää häneltä nyt ja tulevaisuudessa aktiivista ja itsenäistä työskentelyotetta sekä rakentavaa yhteistyötä työelämän, tutkinto-ohjelmien ja eri TKI-hankkeiden kanssa. Opiskelijan ammatillisessa roolissa näyttää tulosten perusteella korostuvan vastuullisuus, itsellisyys sekä tutkimisen ja kehittämisen taidot. Hänen tehtävänä on kytkeä osaltaan oppiminen ja ammatillisuus osaksi TKI-hankkeita, joiden perusta nojaa työelämän julkilausuttuihin tarpeisiin, tutkinto-ohjelmien asiasisältöihin sekä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen ammattikuvaan ja kompetensseihin. Jos YAMK-tutkinnoissa opettajien työnkuva on vaativa, on se sitä myös opiskelijallakin.

Kolmas osapuoli, työelämä, on työpajatyöskentelyn tulosten perusteella nykyistä vahvemmin osana YAMK-tutkintoja. Työelämän kehittämistarpeet sekä yhdessä opettajien ja opiskelijoiden kanssa yksilöidyt kehittämisen kohteet ovat osa opettajien ja opiskelijoiden työskentelyä. Vaikka työpajassa ei otettu selkeää kantaa työelämän vahvistuvaan rooliin osana YAMK-tutkintoja, voidaan ajatella, että työelämä haluaa ja pystyy tulevaisuudessa määrittelemään omat kehittämis-kohteensa nykyistä selkeämmin. Tämä syntyy jatkuvan dialogia kautta, joka on sisäänrakennettu kolmikantamalliin. Tämä syntyy myös erilaisen ammatillisen osaamisen hyödyntämisessä, verkostomaisessa yhteistyössä ja yksilöidyissä hankkeissa siten, että kaikki osapuolet ovat TKI-toiminnassa yhtä tärkeitä omine tarpeineen ja tavoitteineen.

6 TYÖPAJATYÖSKENTELYN ARVIOINTI

Työpajaan osallistuneiden kanssa käydyn suullisen palautekeskustelun mukaan työskentely onnistui kokonaisuudessaan odotettua paremmin. Tätä mieltä olivat myös työpajan järjestäjät. Keskustelun perusteella välittyi kuva, jonka mukaan osallistujien ammattitaitoa, työelämäkokemusta ja yhteistoiminnallista tiedontuottamista pystyttiin hyödyntämään monipuolisesti. Kaikki saivat siis riittävästi oman äänensä kuuluviin.

Keskustelun perusteella näytti myös siltä, että parituntisen työskentelyn aikana YAMK-opettajuus ja TKI-toiminnan asiasisältö, integraatio ja tulevaisuuskuva kirkastuivat. Samalla osallistujat toivat esille ne kehittämiskohteet, joihin he ovat kiinnittäneet huomiota jo ennen työpajatyöskentelyyn osallistumista. Keskeinen havainto edellä esitetyssä on se, että kaikki olivat näistä yksimielisiä ilman selvästi eriäviä mielipiteitä.

Työskentelyn lopputuloksena YAMK-opettajuus, TKI-toiminta ja työelämän näkemykset saivat konkreettisia ja yksilöityjä sisältöjä. Tämä oli työpajan tehtäväkin. Vaikka osa saaduista tuloksista oli sellaisia, jotka olivat olleet erilaisten keskustelujen ja pohdintojen kohteina aikaisemminkin, vahvistivat tulokset osaltaan näiden paikkansapitävyyden ja ajankohtaisuuden. Tulosten perusteella voidaan todeta, että yksikään osapuoli ei enää 2010-luvulla pysty kehittämään toimintaansa ilman muiden osapuolten osallistamista ja osallistumista tähän työhön. Kolmikantamallia voidaan siis syyllä pitää yhtenä hyvänä kehittämistyön jäsentäjänä.

Työpajan pohjalta voidaan esittää muutamia suosituksia YAMK-opettajuuden ja TKI-toiminnan integroinnista osana ammattikorkeakoulujen maisteritason opintoja.

Ensinnäkin on hyödyllistä järjestää säännöllisesti opiskelijoiden, opettajien ja työelämän edustajien tapaamisia, joiden keskiössä on YAMK-tutkintojen ja työelämän kehittämistarpeet. Nämä voisivat olla kuvatun kaltaisia työpajoja, mentorointikoulutuksia, laivaseminaareja tai talous- ja lähialueen eri toimijoita palvelevia seminaarityyppisiä tapaamisia. Ajankohtaisista aiheista ja kehittämiskohteista ei näissä tapaamisissa tule olemaan puutetta.

Toiseksi on osoitettava tapaamisten konkreettiset hyödyt kaikille osapuolille. Yksin tekemällä on vaikea pärjätä 2010-luvun muuttuvassa toimintaympäristössä ja ammatillisessa osaamisvaatimuksissa.

Kolmanneksi erilaiset tulevaisuuden näkökulmat, kutsuttakoon tätä *tulevaisuuden lukutaidoksi*. Näin syntyy yksi ammatillinen työskentelyorientaatio, joka kantaa työelämässä YAMK-tutkinnon suorittamisen jälkeenkin.

Neljänneksi on löydettävä yhdessä ne tiedolliset aukkokohdat, *knowledge gaps*, joita kehittämistoiminnassa aina on. Nämä on puhuttava ja kirjoitettava auki mahdollisimman selkeästi. Vasta tämän jälkeen voidaan aloittaa itse kehittämistoiminta, mikä vaatii tuekseen demokraattista ja työelämälähtöistä dialogia unohtamatta YAMK-tutkinnon osaamistuloksia ja opetuksellisia sisältöjä. Näiden tunnistamisessa ja määrittelyssä tarvitaan kaikkien osapuolten ammatillista osaamista, kokemusta ja perusteltua näkemystä.

LÄHTEET

Ahonen, P. & Nurminen, R. 2009. Työelämän kehittäminen kolmikantamallin avulla – Kokemuksia terveysalalta. Teoksessa Varjonen, B. & Majjala, H. (toim.) Ylempi ammattikorkeakoulu – Osana innovaatioympäristöjä. Hämeenlinna: Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu, 77–94.

Ahonen, P.; Wikström-Grotell, C. & Kouri, P. 2015. YAMK-opettajuus sillanrakentajana. Viitattu 23.2.2015 <http://www.hamk.fi/verkostot/yamk-koulutus-vahvaksi-tki-vaikuttajaksi/tyopaketti4/Sivut/default.aspx>.

Bolognan julistus 1999. Viitattu 20.2.2015 <http://www.mnedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/>.

Descriptors defining levels in the European Qualifications Framework (EQF) 2015. Viitattu 28.4.2015 http://ec.europa.eu/ploteus/search/site?f%5B0%5D=im_field_entity_type%3A97. Harvey, G. & Kitson, A. 2015. Implementing Evidence-Based Practice in Healthcare. A Facilitation Guide. New York: Routledge.

Hämeen ammattikorkeakoulu 2015. YAMK-koulutus vahvaksi TKI-vaikuttajaksi. Viitattu 23.2.2015 <http://www.hamk.fi/verkostot/yamk-koulutus-vahvaksi-tki-vaikuttajaksi/Sivut/default.aspx>.

Kantojärvi, P. 2012. Fasilitointi luo uutta – Menesty ryhmän vetäjänä. Helsinki: Talentum. Nummi, P. 2013. Virtuaalifasilitaattorin käsikirja – Tarina siitä, miten Ykä Hirvi teki virtuaalikokouksista mukavia ja tehokkaita. Helsinki: Grape People Finland.

Opetusministeriö 2009. Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys 2009. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:24. Helsinki: Opetusministeriö.

Rosberg, A. & Laakso, A. 2012. JAUHIN – toimintamalli. Innovaatioprosessin alkupäätyötyökalu pk-yrityksille. Julkaisu 13/2012. Hämeenlinna: Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu.

Salminen, R. & Varjonen, B. 2013. YAMK-koulutus vahvaksi TKI-vaikuttajaksi. Hankesuunnitelma. Hämeenlinna: Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu.

LIITE I.

Kutsu työpajatyöskentelyyn 12.12.2014

KUTSU

Turku 12.12.2014

Arvoisa vastaanottaja!

Kutsumme Sinut osallistumaan ylemmän AMK-tutkinnon tulevaisuuden kehittämistyöhön! Olemme mukana OKMn rahoittamassa valtakunnallisessa kaikkia ammattikorkeakouluja koskevassa YAMK-KOULUTUS VAHVAKSI TKI-VAIKUTTAJAKSI – hankkeessa (2013–2015). Koordinoimme Turun AMKsta hankkeen työpakettia 4, **YAMK opettajuus sillanrakentajana**.

YAMK-opettajuutta sillanrakentajana työelämän ja YAMK-koulutuksen välillä selvitetään monin eri tavoin. Yksi lähestymistavoista on tarkastella YAMK-opettajuutta tulevaisuudessa, sekä sitä erityisesti YAMK-koulutuksen työelämää palvelevan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) integroinnin näkökulmasta. **Tarvitsemme juuri Sinua mukaan toteuttamaamme työpajaan 9.2.2015 klo 14–16.**

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tarkoituksena on uudistaa YAMK-toimintoja niin, että *ammattikorkeakoulujen TKI-työn vaikuttavuus vahvistuu*. Tarkoituksena on myös valtakunnallisesti *profiloida ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon TKI-toimintaa*. Hankkeen koordinoijana toimii Hämeen ammattikorkeakoulu Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella.

Hankkeessa kytketään yhteen YAMK-koulutuksen ja TKI-toiminnan kehittäminen *fokuksena tiedon ja osaamisen siirron vahvistaminen, kehittäminen ja uudistaminen korkeakoulujen ja työelämän välillä*.

Hankkeen työpaketin TP4 tehtävänä on (1) suunnitella, pilotoida ja evaluoida YAMK-opintojen toteutuminen projektiopintoina, jolloin *TKI-hanke toimii koko tutkinnon oppimisympäristönä*. (2) Toiseksi TP4:ssä on tarkoitus edelleen kehittää eri ammattikorkeakouluissa kehitettyjä ”*kolmikantamallien*” käyttöä valtakunnallisesti. Malleissa opinnäytetyö ja muita opintoja on kytketty TKI-oppimisympäristöön. *Opettaja toimii työelämäasiantuntijan, opiskelijan ja projektiorganisaation välissä sillanrakentajana. Opiskelija toimii puolestaan TKI-hankkeen oman osaprojektinsa projektipäällikkönä*.

Toteutus

Aika	Maanantai 9.2.2015 klo 14–16.
Paikka	Turun ammattikorkeakoulu Terveys ja hyvinvointi Ruiskatu 8, 20780 Turku Tila: 158 A B C (1.krs)
Työskentely	Työpaja-menetelmä
Osallistujat	Työelämän sidostyhmiä edustajia, YAMK-koulutuksen yhteistyötoimijoita, YAMK-opintonsa suorittaneita alumnemia/mentoreita, YAMK-opiskelijoita - ja opettajia

Tehtävämme ma 9.2.2015 klo 14–16

Järjestämme pari tuntia kestävästä työpajatyöskentelystä, jossa tarkoitus on hyödyntää ns. kolmikantamallin asiantuntijuutta. Työpajassa haemme ryhmässä ”jauhimella” yhteisiä vastauksia *tulevaisuutta (5-10 vuotta)* koskeviin kysymyksiin:

1. Millaisen YAMK-koulutuksen tulisi tulevaisuudessa olla?
Näkökulmina ovat opiskelu, työelämä ja opettajuus.
2. Miten ammattikorkeakoulun työelämään palveleva TKI-toiminta (tutkimus, kehittäminen, innovaatio) tulisi tulevaisuudessa kytkeä osaksi opiskelua ja opettajuutta?

Työpajatyöskentelyssä kaikki näkemykset ovat tervetulleita ja arvokkaita! Voit itse miettiä näitä kysymyksiä myös etukäteen.

Toivomme, että Sinä YAMK-koulutuksen asiantuntijana ja yhteistyökumppanina tuot näkemyksesi yhteiseen kehittämisiltapäivään!

Ilmoittautumiset **Kari Saloselle 15.1.2015** mennessä.

Yhteistyöterveisin!

Pia Ahonen

Koulutus- ja tutkimuspäällikkö

Hankkeen koordinaattori TP4 ja vastuuhenkilö Turun AMK:ssa

pia.ahonen@turkuamk.fi

0449072067

Kari Salonen

YTT, FM yliopettaja

kari.salonen@turkuamk.fi

0449074549

Johanna Berg

TtT, pt. tuntiopettaja

johanna.berg@turkuamk.fi

0405045925

LIITE 2.

Tehtäväksianto 9.2.2015

Työpaja 9.2.2015 klo 14–16 / Tilat 158A-B / TP4 / OKM

1. Aloitus – ryhmät, aihealueet & tehtäväksianto (10 min)

- osallistujajoukko jaetaan neljään sekaryhmään – ryhmien koko on 5-6 henkilöä
- **ryhmä 1** aihe ”*millainen YAMK-koulutus on tulevaisuudessa?*”
- **ryhmä 2** aihe ”*millaista osaamista YAMK-opettaja tarvitsee tulevaisuudessa?*”
- **ryhmä 3** aihe ”*miten TKI-toiminta tulisi näkyä YAMK-opetuksessa tulevaisuudessa?*”
- **ryhmä 4** aihe ”*millaisia valmiuksia TKI-toiminta vaatii YAMK-opettajalta tulevaisuudessa?*”

2. Ideointi ryhmissä 1-4 (15 min)

- kukin ryhmän jäsen kirjoittaa paperille omat, yksilöidyt ideansa / näkemäksensä omasta kysymyksestään (1 A4; 5 min)
- tämän jälkeen ryhmän jäsenet kierrättävät kirjoitetut ideansa omassa ryhmässään ja niitä voi täydentää omilla ideoillaan (10 min)

3. Ryhmien välinen ideoiden vaihto (10 min)

- ideapaperit vaihdetaan ryhmien 1-2 välillä ja ryhmien 3-4 välillä
- ryhmän jäsenet täydentävät toistensa ideoita kirjoittamalla ne samaansa paperiin

4. Ryhmän ideoiden priorisointi (10 min)

- ryhmät 1-4 käyvät läpi ideapaperit omassa ryhmässään ja valitsevat niistä **3 tärkeintä** ideaa kysymyksittäin
- yksi ryhmän jäsenistä käy kirjaamassa 3 tärkeintä ideaa fläppipaperille kaikkien nähtäväksi

5. Ideoiden lopullinen priorisointi (pisteys; 15 min)

- ryhmän jäsenet saavat kukin 1-6 pistettä käyttöönsä
- jokainen ryhmän jäsen laittaa pisteet **yhden idean** kohdalle niin, että **tärkein saa 6 pistettä** ja seuraavaksi tärkein 5 pistettä jne.

6. Yhteenvetokeskustelu & perustelut (30 min)

- keskustellaan yhdessä lopputuloksesta eli kukin ryhmä esittää tuloksensa muille ryhmille
- esitys: mitkä ideat ovat tärkeitä ja miksi eli perustelkaa tuloksenne?
- lyhyt yhteenvedo työskentelystä

Ryhmä 1 aihe ”*millainen YAMK-koulutus on tulevaisuudessa?*”

Ryhmä 2 aihe ”*millaista osaamista YAMK-opettaja tarvitsee tulevaisuudessa?*”

Ryhmä 3 aihe ”*miten TKI-toiminta tulisi näkyä YAMK-opetuksessa tulevaisuudessa?*”

Ryhmä 4 aihe ”*millaisia valmiuksia TKI-toiminta vaatii YAMK-opettajalta tulevaisuudessa?*”

LIITE 3.

Työpajan kysymykset 1–4 kuvauslistoina (24 kpl)

Työpajan kysymykset 1–4 kuvauslistoina (24 kpl)

**Ryhmä 1 kysymys: Millainen on YAMK-koulutus tulevaisuudessa
(kaavakkeet 1–6)**

Kolme ydinteemaa yhteenvetona kuvauslistojen perusteella
(pisteytys 1–6 / hlö)

65 p

- Tutkittuun **tietoon** ja aikaisempaan **osaamiseen** perustuva **työelämälähtöinen** ja työelämää kehittävä koulutus

44 p

- **Tunnustettu ja tunnistettu** YAMK-tutkinto

30 p

- Opintojen **joustavuus** nuorisoasteen tutkinnosta tohtoritutkintoon ja duaalimalli yhteistyössä amkien ja yliopistojen kanssa

Kategoriat

TIETO JA OSAAMINEN

käytäntö ja teoria
tieto ja taito
substanssiosaaminen, laaja-alainen osaaminen toisaalta
innovaatiot, luova
kehittäminen
tki-osaaminen, projektiosaaminen
tulevaisuussuuntautunut, tulevaisuuden lukutaito, ennakointikyky

TUNNETTAVUUS

arvostus, tunnustus, tasavertaisuus yo
verkostot – työelämä ja muut
kansainvälisyys
yhteys tiedekorkeakouluihin, opetus, tki, jatkotutkinnot yossa
monialaisuus, monitieteellisyys

TUTKINTO

räätälöinti
vastuunotto
opetusmenetelmät, ohjaus, motivointi, media
uraa edistävä
opiskelijoiden asiantuntijuuden käyttö

I. Täytetty kaavake

- luultavasti samanlainen kuin vuosina 2011–2013?
- miten duaalimallin mahdollinen purkaminen vaikuttaa YAMK-tutkintoihin – säilyvätkö edelleen
- visio ja toivomus: koulutus säilyy ja se rinnastetaan edelleenkin ylempiin korkeakoulututkintoihin eli YAMK maisteri
- koulutuksen arvostus samalle tasolle
- YAMK on käytännöstä lähtevää
- koulutuksesta saa enemmän irti kun on vahva käytännön kokemus työstä – erityisesti esimiestyöstä- näiden tietojen ja taitojen osaamisen kehittäminen sekä teorian kautta syntyy hyviä YAMK – tutkinnon suorittaneita työelämän osaajia, joille on kysyntää työelämässä
- edelleen työelämän vaatimus
- koulutuksessa saisi olla vaativampi hakuprosessi, koska se vaikuttaa arvostamiseen
- em. sisällöt vahvistuvat – eri koulutusohjelmien sisällölliset erityisalueet
- käytännönläheinen ylempi korkeakoulututkinto on tarpeellista sisällöllisesti säilyttää
- tieteellinen ura on oma polkunsä – näkökulma kehittämisessä ja implementoinnissa
- tuottaa kansallisia osaajia, ei pelkästään omalle lähialueelle, verkostoituminen kansallisesti
- työelämäverkostoituminen
- kansainvälinen osaaminen – ohjelmat osaksi kansainvälisyyttä
- tietoon ja taitoon perustuva osaamisen vahvistaminen tulevaisuusorientaatiolla
- median käyttö YAMK-asiantuntijuuden tietoiseen kehittämiseen

2. Täytetty kaavake

- opiskelijoille enemmän mahdollisuuksia itselle räätälöityihin opintokokonaisuuksiin – eri koulutusohjelmat
- kansanvälinen yhteistyö keskiössä
- verkko-opiskelua ja menetelmiä, joita voisi hyödyntää työelämässä
- työelämlähtöistä enemmän ja teoriaa
- uutta osaamista, innovaatioita
- kannustetaan, motivoidaan ja tuetaan opintojen loppuun saattamista
- oma vastuuotto opiskelusta
- opinnäytetyö lyhemmäksi, ei välttämättä vaan kehittämistyö työelämlähtöisesti on suunta
- verkko-opetuksen ja kontaktiopetuksen yhdistäminen
- yhteistyössä oppiminen
- tulevaisuuden osaamistarpeet lähtökohtana
- mahdollisuus suunnata opettajuuteen, tutkimukseen
- voisiko kehittämistyön tehdä yhdessä yliopistojen kanssa esim. laajemmassa tutkimus- ja kehittämishankkeessa
- kehittämistyö korostuu koko opintojen ajan
- projektiosaaminen, verkostoituminen – kansallinen ja kansainvälinen

3. Täytetty kaavake

- tohtorin tutkintoon johtava koulutus yhteistyössä yliopiston kanssa
- yleissivistävä koulutus
- lähtee amkin opetussuunnitelmasta ja omasta asenteesta
- asiantuntijuutta korostava
- uraa edistävä – palkkaus, opettajan ura, uusia urapolkuja, ammattiyhdistysten tuki
- tehdään tulevia työelämän toimijoita askel edellä
- sivistysvaltion edistäminen on koulutuksen kivijalka
- asiantuntijuuskoulutus, jolla saavutetaan yhtäläinen pätevyys kyin yliopistokoulutuksella
- työkokemuksen arvoa korostettava
- koulutus, jossa lopputyöt ovat projekteja työelämän vaatimuksiin
- kehittämisenäkökulma

4. Täytetty kaavake

- työelämän tarpeista lähtevä suuntautuminen
- ylempi korkeakoulututkinto, jonka yhteys työelämään on jatkumo
- yhteys tiedekorkeakoulututkintoon sujuva ja selkeä
- antaa valmiudet vaativalle asiantuntija- ja johtamistehtäville
- arvostettu ja tunnustettu käytännön toiminnan kehittämistä tukeva ja laajan näkemyksen sote-alueesta antava koulutus
- tasavertainen työelämässä, vrt. yliopisto
- elämänikäinen oppiminen, opintoputki tarjoaa todellisen urapolun työelämään
- tulevaisuuden työelämän tarpeista lähtevä
- kv-osaamiseen tähtäävää ja mahdollistavaa
- oppimista verkostoitumisesta
- projektiosaaminen, opiskelu tapahtuu projekteissa
- tohtoritutkinnon yhdessä amkin ja yliopiston kanssa
- soveltuu organisaatioiden tulevaisuuden visiointiin
- maisteri

5. Täytetty kaavake

- joustava ajankäyttö
- mahdollistava
- formaalin ja informaalin opitun tunnistaminen
- tulevaisuusorientoitunut, opiskellaan tässä ajassa tulevaisuutta varten
- antaa tutkimusosaamisen perusteet, mieluummin kehittämisnäkökulma keskeisempi kuin tutkimus
- kehittämisosaaminen painopistenä yamk – koulutuksessa
- kv-yhteistyö koulutuksen keskiössä
- ennakointikyky – joustavuus, innovatiivisuus
- innovatiivisuutta todella kannatetaan
- luovuusajattelu
- luovuspotentiaalin esille nostaminen ja vahvistaminen
- voisiko yamk sosionomi olla kelpoinen esiopettaja – asian eteenpäin vieminen, työmarkkinoilta loppuu tekijät
- vaikutus lainsäätäjään
- työntajien tukemaa koulutusta, halutaan omat työntekijät oppimaan lisää – urapolut mietitty työelämässä
- tunnustetaan yhtä laadukkaana ja tärkeänä kuin yliopiston maisterikoulutus – ei kilpailua vaan nähtäisiin yamk käytäntöön suuntautuvana mahdollisuutena
- yhteistyö yliopiston kanssa, yhteisiä opintoja, valinnanvapautta
- roolien entistä parempi selkeyttäminen

6. Täytetty kaavake

- tehtävien sijoittuminen työelämään huomioitava organisaatioiden kyky vastaanottaa niitä – yhteistyön vahvistaminen
- arvostettu tutkinto, joka tunnetaan työmarkkinoilla ja johon luotetaan
- koulutuksessa hyödynnetään entistä enemmän opiskelijoiden erilaista kokemusta ja taustaa
- laaja-alaiset näkemykset syntyvät opintoihin tulevista monialaisista opiskelijoista
- yamk tutkinnossa viestintä ja markkinointi tunnustetaan tärkeäksi ja sitä sisällytetään suunnitelmallisesti opintoihin
- arvostus nousee opiskelijoista ja opettajista
- usein kuulee kommentteja tutkinnosta negatiivisesti säilytettynä – onko syynä epä tietoisuus
- onko yo maisteri kelpoisempi – yamk maisteritutkinto samalle viivalle
- laaja-alainen kokonaisuus, jossa hyödynnetään opiskelijoiden ammatillista asiantuntijuutta
- yamk tutkinto jatkumo amk tutkinnolle, sijoittuu käytännönläheisenä tähän välimaastoon
- kansainvälinen yhteistyö
- monitieteellisyys tunnustaminen, jolloin myös monialaisuus oppimisessa, työn kehittäminen vahvistuu

Ryhmä 2 kysymys: Millaista osaamista YAMK-opettaja tarvitsee tulevaisuudessa (kaavakkeet 7–2)

Kolme ydinteemaa yhteenvetona kuvauslistojen perusteella
(pisteytys 1–6 / hlö)

56 p

- **Verkostoitumisosaaminen:** työelämälähtöisyys, korkeakouluyhteistyö, ylilaisuus, kansainvälisyys

42 p

- **Tulevaisuuden muutososaaminen:** osaaminen näkyväksi, tuotteistaminen, epävarmuusalueella toimiminen "on the edge"

30 p

- **Monipuolinen ohjaus- ja opetusosaaminen:** pedagogiikka, mediaosaaminen, it-osaaminen, virtuaali- ja viestintäosaaminen

Kategoriat

YHTEISTYÖ- JA VERKOSTO-OSAAMINEN

työelämän tuntemus, käytäntökokemus
palvelujärjestelmien tuntemus (sote)
olemassa olevan osaaminen hyödyntäminen – opiskelijat ja opettajat, työyhteisöt
tki-osaaminen, projektiosaaminen
verkostot, yhteistyö
yrittäjyysosaaminen, yrityskontaktit
linkki yliopistoon

PEDAGOGINEN OSAAMINEN

opetustaidot, ped. osaaminen
viestintäosaaminen
innovaatio-osaaminen
oman alansa erikoisosaaminen, tutkintokohtainen osaaminen tuntemus

TULEVAISUUDEN MUUTOSJOHTAMINEN

muutosjohtajuus
johtamisosaaminen, strategista osaaminen
näkemys ammattien tulevaisuudesta
tulevaisuusorientoitunut
luovuusajattelu, ”on the edge”
kielitaito, kv, EU

7. Täytetty kaavake

- ajankohtaista ja monipuolista taustatietoa
- kentän työtilanteen ja tapojen tuntemusta – uusia innovaatioita
- jalkautumista kentälle
- projektiosaamista tutkimuksen sijaan – myös ymmärrys tutkimustiedon soveltamiseen
- soveltuvan tutkimuksen osaaminen
- henkilöstöhallinnon asiantuntemusta
- taitoa hyödyntää yamk opiskelijoiden jo olemassa oleva osaamista – käyttämätön voimavara
- muutostilanteessa tarvittavia taitoja, muutosjohtajuuden osaamista
- motivoida ja mahdollistaa munkin opiskelijan omia intressejä opiskelussa ja tukea opiskelijan omaa urakehitystä ja luoda uusia mahdollisuuksia
- innovaatiot, rohkeus tuotteistaa ideoita ja esimerkiksi opinnäytetöiden tuotoksia
- laaja työelämäverkoston tuntemista ja kontakteja
- tutkimus ja kehittäminen yhdessä
- yrityskontakteja

8. Täytetty kaavake

- tietoa mitä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon organisaatiouusituksessa on menossa esimerkiksi mitä osaamista on karsittu – yhteistyö
- tietoa mitä terveydenhuollossa on jo käytössä – vältetään päällekkäisyyksiä
- laaja-alaista tietoa ja ymmärrystä koulutukseen tulevien ammattiin ja organisaatioihin liittyvistä tarpeista
- motivoivaa ja kannustavaa asennetta – avoimuus, muutoshalukkuus
- ohjausta innovaatioihin – ideoiden tuotteistus, kaupallistaminen, yrittäjäyys, luovuus, innovatiivisuus

- ajantasaista kansainvälistä verkosto-osaamista
- projektiosaamista
- pedagogista osaamista, atk osaaminen
- tarttumapinta työelämän eli mitä oikeasti on menossa
- näkemystä tukevaisuuden tarpeista ja haasteista
- julkishallinnon uudet palvelut, järjestelmät
- visio vuodesta 2020
- strategioidenyhteys ja tuntemus, kansalliset ja kv-strategiat
- yhteys tiedekorkeakouluun tärkeää tk-toiminnan näkökulmasta
- viestintä- ja markkinointiosaaminen

9. Täytetty kaavake

- projektiosaamista – käytännön kokemusta esim. projektipäällikön tehtävistä
- innovaatio-osaamista
- työelämäverkostoja, yhteistyötä eri organisaatioiden kanssa
- verkostoitumistaitojen merkitys
- kehittämis- ja tutkimusosaamista yllälaaisesti
- it-osaamista, mediatekniikka
- tietoa ja osaamista itse käytännöstä, työelämäosaamista
- myyntiosaamista, oman ja opiskelijoiden ja korkeakoulun osaamisen nostamista esille, tuotteistamista ja markkinointia
- oman alan erityisosaamisen kehittämistä ja uusien visioiden ja innovaatioiden kehittäminen
- uudet tki-innovaatiot ja koulutusohjelmat ja opiskelijoiden tukeminen niissä
- osaamista, joka kansallisella ja EU-tasolla, eikä vain oman alueen tasolla (kansallinen osaamiskeskus)
- menetelmätaitoja ja ”opettajaosaamista”, pedagoginen osaaminen
- kyky ymmärtää pedagogisen traditioiden merkitys
- tulevaisuuden pedagoginen kehittäminen ja ajattelu
- menetelmäjipoista luovuusosaamiseen
- luovuusosaaminen – kyky sietää epävarmuutta

10. Täytetty kaavake

- tietoa ja osaamista käytännön työstä, ei ainoastaan kirjoista opittua – tämä on huomioitava rekrytoinnissa
- monipuolinen työkokemus
- kliininen osaaminen tärkeää
- koulutusohjelmakohtainen osaaminen ja tietyt erityisosaamiset, asiantuntijuus
- kielitaito, kansainvälisyys lisääntymisessä, joskin eivät kaikki ammatit tarvitse ja opiskelijat eivät ole kiinnostuneita
- kehittämis- ja tutkimusosaaminen
- tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokemusta
- yamk opettaja on tärkeä linkki yliopistokoulutukseen (YAMK – TtM – TtT)
- pitääkö olla aktiivisesti mukana alan tutkimuksessa mukana?
- luovuusosaaminen

11. Täytetty kaavake

- vuorovaikutusosaaminen
- yhteistyö ja ryhmätyö
- yhteistyö opiskelijoiden ja organisaatioiden kanssa
- tieto ja viestintäosaaminen – myös englanniksi
- sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän osaaminen, ymmärrys, tieto muutoksista
- johtamisosaaminen – omakohtainen kokemus
- yrittäjyysosaaminen, mikäli yritysmaailmaan suuntautuneita opiskelijoita on
- yrittäjyysosaaminen ja yrittäjämäinen ajattelutapa
- tutkimus- ja kehittämisosaaminen – yhteistyö tiedekorkeakoulujen kanssa
- innovatiivisuus ja innovaatio-osaaminen
- kansanvälisyysosaaminen
- työelämäverkostot ja toimiminen niissä
- käytännön työn osaaminen

- projektiosaaminen
- tulevaisuusosaaminen, ennakointikyky
- luovuusajattelu, kyky uskaltaa, olla reunalla, ”on the edge”
- muutososaaminen
- taitoa monilaiseen yhteistyöhän ja sen hyödyntäminen osana opintoja

12. Täytetty kaavake

- monialaista tki-osaamista
- myös perinteinen tutkimusosaaminen ja metodiikka – tärkeä yhteys tiedekorkeakouluun
- kansainvälisyysosaaminen, kv tutkimusryhmät, työkieli englanti (miksi??)
- yhteistyöosaaminen, verkostoituminen muiden korkeakoulujen kanssa
- aito yhteistyö yliopistojen kanssa, ei kilpailua
- roolien selkeyttäminen amk ja yliopisto
- jatkuva yhteistyö työelämän kanssa myös niin, että ei ole opiskelijan oma työyhteisö
- kehittämisosaaminen ja projektijohtaminen
- verkosto-osaaminen, verkostoituminen
- yhteistyöosaaminen, tietää ja tunnistaa verkostot ja niiden roolit
- työelämäverkostot ja innovaatiot
- käytännön tason työn osaaminen
- atk osaaminen
- pedagoginen osaaminen
- tulevaisuuden osaamisen ennakointi
- luovuusosaaminen
- opetuksen sisällöllinen asiantuntijuus
- yamk—opiskelijoiden ohjausosaaminen
- kielitaito

Ryhmä 3 kysymys: Miten TKI-toiminta tulisi näkyä YAMK-opetuksessa tulevaisuudessa (kaavakkeet 13–18)

Kolme ydinteemaa yhteenvetona kuvauslistojen perusteella
(pisteytys 1–6 / hlö)

63 p

- **Tiivis työelämäyhteistyö:** hyvät verkostot, kehittämistarpeiden tunnistaminen yli toimialarajojen

45 p

- **TKI-toiminnan integrointi eri opintokokonaisuuksiin:** opinnäytetyöt ja muut opintojaksot

43 p

- **YAMK-opetuksen profiilin nostaminen TKI-osaamisen esilletuomisen kautta:** pr-työ, viestintä, kehittämishankkeiden tuotosten hyödyntäminen työelämässä

Kategoriat

TIIVIS TYÖELÄMÄYHTEYS

teoria ja työelämä
kehittämistoiminta
opettajavaihdot
työelämäjaksot
yhteistyö työelämän kanssa
yhteistyö eri alojen välillä

TKI:N INTEGROINTI OPINTOIHIIN

kolmikanta-ajattelu
työelämä kouluihin, vaihtoa
isommat tki-hankkeet oppimisympäristöinä
opintojaksot tki-hankkeissa
menetelmäopinnot tukena
projektipäällikkyyys
onnistuneet projektit esimerkkeinä

YAMK:IEN TKI-PROFIILI

viestintä
kolmas sektori mukaan
poikkihallinnollisuus
rajapinnat
tulevaisuusorientoitunut

13. Täytetty kaavake

- teoriaosauuden ja työelämän yhdistäminen – palvelee työelämää
- kehittämishanke jatkossakin opetussuunnitelmassa
- opiskelijat tekevät kehittämistehtäviä teoriaan perustaen ja implementoivat tehtäviä käytäntöön
- ”opettajavaihto” yi rajojen – uutta näkökulmaa omaan substanssiosaamiseen
- työelämäjakso voisi olla hedelmällinen opettajallekin
- työelämän kehittämistarpeet ja hankeideat esille ja opettajien tietoon
- tutkimuksen soveltaminen työelämlähtöisissä hankkeissa
- näyttöön perustuva opetus
- projektihallintataitojen opetus
- ei yksittäisiä opiskelijälähtöisiä hankkeita vaan pitkän tähtäimen kehittämistä suuremmissa hankkeissa
- kolmas sektori mukaan
- poikkihallinnollinen yhteistyö esim. terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut
- markkinointi

14. Täytetty kaavake

- yhä enemmän pintoja työelämässä suoritettavaksi opinnäytetöiden lisäksi – aidot oppimisympäristöt
- opintojen rakentaminen työelämään
- työelämän edustajat voisivat osallistua koulun seminaareihin
- opettajien tiivis yhteistyö työelämään ja niiden edustajien kanssa
- verkostoituminen työelämään
- yhteisten TKI-hankkeiden louhinta ja pohdinta yhdessä
- työelämän edustajat, aiheet, esittelyviestintä kolmikannassa
- monimuotoiset opetusmenetelmät
- kansainvälistyminen

15. Täytetty kaavake

- tulisi sisältyä orientaationa ja työskentelytapana kaikissa opinnoissa – TKI-toiminnan korostaminen
- TKI-hankkeet oppimisympäristöjä opiskelijoille – amkin olisi tarjottava näitä ”valmiiksi”
- eri opintojaksoja ja niiden osia voisi suorittaa hankkeissa – pääehdotus
- TKI-toimintaa voi hyödyntää myös muissa opinnoissa
- opinnäytetyö tehdään hankkeessa, voi olla työpaikan oma hanke
- yamk-opetuksen tulisi tarjota valmiudet tki-hankkeissa tai vastaavissa työelämähankkeissa toimimiseen – projektipäällikkyyys
- TKI-toiminnan menetelmien laajempi käsittely, ajankohtaiset menetelmät
- kansainvälisyys – kongressit

16. Täytetty kaavake

- lyhyitä projekteja suoraan kentälle
- tekemällä oppii -periaate
- opinnäytetöissä
- omana opintojaksokokonaisuutena
- teoriaosuus ryhmätentinä ja tiukkoina luentoina
- yamk-opetuksen pohjalla sellainen uuden innovoiminen, mikä ei ole edes vielä työelämässä konkreettisesti tarpeenakaan
- ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttäminen opetuksessa – työelämäläheisyys
- kehittämishankkeissa sitoudutaan isompiin kokonaisuuksiin
- kansainvälistyminen
- projektimainen koulutus, jossa kolmikanta koko ajan mukana
- viestintä

17. Täytetty kaavake

- työelämälähtöiset kehittämisprojektit (hankkeistetut)
- eri opintokokonaisuudet integroidaan vieläkin saumattomammin kehittämisprojektiin
- eri alojen yhteistyö on tärkeää
- eri alojen opiskelijat voisivat tehdä yhdessä TKI-hankkeissa opintoja samoin eri alojen yhteistyökumppanit eli opintorajojen rikkominen
- lisää sote yhteistyötä
- opiskelu perustuu kolmikannalle
- viestinnän tärkeys koko kolmikannan läpi
- erilaisen oppimisen välineet, opintokäynnit, vierailuluennot
- pysytään kehityksessä mukana
- opettajat pitäisi saada työelämään ja vaihto työelämän ja opettajien välillä
- henkilökuntaa voisi kouluttaa työyhteisöasioissa ja työelämä luennoida omasta osaamisestaan

18. Täytetty kaavake

- projektimainen opetuksella tulisi olla keskeinen rooli opetuksessa läpi koulutuksen
- laajahkoja mutta konkreettisia ja käytännöllisiä tutkimus- ja kehittämiskohteita
- voisi olla myös perustutkimusta tarjolla
- työelämälähtöisyyttä tulisi korostaa ja yhteistyötä työelämän kanssa
- viestintä
- onnistuneiden projektien tarkka läpikäynti
- tärkeää on, että ei keksitä pyörää uudelleen
- työelämän edustajien esityksiä TKI-tarpeista omalla alalla nyt ja tulevaisuudessa
- pyritään ennustamaan tulevaisuutta ja hyödyntämään jo olemassa olevia ennustuksia
- kehittämisosaaminen, vaikuttamisosaaminen

**Ryhmä 4 kysymys: Millaisia valmiuksia TKI-toiminta vaatii
YAMK-opettajuudelta tulevaisuudessa (kaavakkeet 19–24)**

Kolme ydintemaa yhteenvedona kuvauslistojen perusteella
(pisteytys 1–6 / hlö)

48 p	• Monimuotoiset opetusmenetelmät ja ajan hengessä pysyminen
34 p	• Työelämätuntemus ja verkostot
16 p	• Opiskelijoiden tarpeiden tunnistaminen

Kategoriat

YAMK-PEDAGOGIIKKA JA OPISKELIJAT

opettajana toimiminen ja kokemusped. osaaminen
atk-osaaminen
kehittämisaosaaminen
strateginen osaaminen
innovatiivisuus
menetelmäosaaminen
yhteistyötaidot, vuorovaikutustaidot, esiintymiskyky
hankejohtajuus, hanketietämys
tki-osaaminen
uuden oppiminen

TYÖELÄMÄTUNTEMUS JA -KOKEMUS

työelämän tuntemus
halu kehittyä
tietää väestön tarpeet
laajat verkostot
joustavuus
oman asiantuntijuuden kehittäminen
motivaatio, kiinnostus
monikulttuurisuus

19. Täytetty kaavake

- työelämän toimintaympäristöjen laaja tuntemus
- uusien pedagogisten menetelmien käyttö, ajan hengessä pysyminen
- tietoteknisten mahdollisuuksien hyödyntäminen
- innovatiivisuutta
- yhteistyötaitoja, vuorovaikutustaitoja
- monikulttuurisuustietoa
- johtajuutta ja kehittämishankkeiden prosessien hallintaa sekä teoriaa että käytäntöä
- väestön tarpeiden tuntemista
- laajoja verkostoja eri oppilaitosten, yliopistojen ja työelämäorganisaatioiden kanssa
- opiskelijan ”työnohjauksen” osaamista
- äärimmäistä joustavuutta ja 24/7 tavoitettavuutta

20. Täytetty kaavake

- joustavuutta
- paljon ajankohtaista tietoa
- tietotaitoja ja TKI-osaamista
- pedagogisia taitoja
- tiukkoja luentoja, täyttä asiaa
- organisointikykyä
- uuden oppimista
- opiskelijoiden tarpeisiin vastaamista
- työyhteisötaitoja ja niiden jakamista myös opiskelijoille
- oman osaamisen jakamista
- vertaisuutta, myös työelämän edustajien kanssa
- jaa omaa, ota vastaan, keskustele ja kehitä yhdessä
- eri mahdollisuuksien käyttö
- väestön tarpeiden tuntemista
- monimuotoisten oppimisympäristöjen hallintaa

- kehittämismenetelmäosaamista, tutkimusmenetelmäosaamista
- työelämän tuntemus – ymmärtää opiskelijoiden asiantuntijuus ja käyttää hyödyksi vankkaa kokemusta
- empatia, aikaa, halua kehittyä

21. Täytetty kaavake

- yhteistyötaidot
- empaattisuus, ihmisläheisyys
- innovatiivisuus
- muisti
- verkostoituminen vahvaa
- aito kiinnostus, motivaatio
- tietotekniset valmiudet
- uuden oppiminen helppoa
- luontainen uteliaisuus, kiinnostus uuteen
- kyky jättää vanha taakse ja aloittaa uusi ilman vanha taakkaa ja ennakkoasennetta
- tietoa ja taitoa asiasta ja sen vierestä
- pitkäjänteisyys ja joustavuus
- TKI-henkisyys, oma-aloitteisuus
- oppimishalu
- väestön tarpeiden tuntemista
- monikulttuurisuuden tuntemus
- monimuotoisten oppimisympäristöjen hallinta
- työelämän kehittämistarpeiden tunnistamisen kykyä ja yhteistyöverkostot työelämään
- kehittämistyön ja hankemaaailman menetelmien osaamista
- monipuolista menetelmätietoutta ja TKI-toiminnan prosessin tuntemista käytännössä ja teoriassa

22. Täytetty kaavake

- ajankohtaista tietoa aiheista
- hyvät työelämäverkostot, ihmissuhdetaidot, yhteistyötaidot, tietotekniset taidot, vuorovaikutustaidot, esiintymiskyky, kuuntelu, ymmärtää ja on tilannetajua
- avoimuus, viestintätaidot, innovatiivisuus, kehittämistaito
- tutkimusote hallussa
- osaa nähdä isot linjat ja toimia organisaation strategian mukaisesti
- laaja-alainen osaaminen
- kehittää omaa asiantuntijuuttaan jaolla mentori
- kokemusta ja osaamista kehittämistoiminnasta
- projektihallintaa myös omassa tekemisessä
- aikataulussa pysyminen
- pedagogiset taidot, opiskelijan ohjaaminen TKI-ympäristössä
- hyvät oppimisverkostot

23. Täytetty kaavake

- hyvä verkostot työelämään ja muihin koulutusorganisaatioihin, yliopisto
- tuore työkokemus, jotta on ajan tasalla siitä, mitä työelämässä tapahtuu
- halu jatkokouluttautua ja nähdä uutta vanhan lisäksi
- osaa liikkua työelämän ja koulutusorganisaatioiden välissä rakentavasti
- omaa kokemusta ja osaamista kehittämisprojekteista ja hankaryhmien kokoamisesta
- omaa kokemusta tutkimustoiminnasta
- hyvät yhteistyötaidot
- on motivoitunut kehittämistoimintaa kohtaan
- innokkuus uuden oppimiseen
- hallitsee näyttöön perustuvan tiedonhaun
- tietotekniset taidot

24. Täytetty kaavake

- väestön tarpeiden tunteminen tulevaisuudessa, väestökehitys
- monikulttuurisuuden tuntemus
- monimuotoisten opetusmenetelmien tuntemus
- työelämätuntemus
- kykyä toimia näiden rajapinnoissa
- tietotekniset valmiudet
- tutkimuksen suunnittelu ja toteutus laajoissa teemoissa
- hankkeiden vetämisen osaamista
- hyvät verkostot koulutus- ja työelämän eri organisaatioissa
- kokemus opettajuudesta
- paljon koulutusta ja kentällä oloa
- motivaatiota ja aikaa tarvitaan
- kansainvälisyyttä
- empatia, kuuntelemisen taito
- innovatiivisuus
- uuden keksiminen ja hahmottaminen